

Abstrakt

Klíčová slova: coping, hromadné neštěstí, integrovaný záchranný systém (IZS), odolnost, policie, psychologie katastrof, psychologie v krizovém řízení, psychosociální podpora, rizikové a ochranné faktory, zvládání.

Tato práce se zaměřuje do oblasti zvládání zátěže u členů zasahujících složek IZS v rámci záchranných a likvidačních prací u hromadné dopravní nehody. Předpokladem je, že rozsáhlá hromadná dopravní nehoda je typem mimořádné události, která klade zvýšené nároky na zvládání nejen u dotčených občanů, ale také na straně zasahujících profesionálů. Jedná se totiž o událost nečekanou, urgentní, zvýšeně emočně a fyzicky náročnou, vyžadující flexibilitu, zvýšenou součinnost různých profesí a nestandardní pracovní výkony. Událost, kde není možné uplatnit rutinní pracovní postupy a řízení.

Specifickou skupinou, kterou se práce zabývá do hloubky, jsou policisté. U této profesní skupiny můžeme předpokládat v uvedeném kontextu zvýšenou zátěž ve srovnání s dalšími základními složkami IZS – zdravotníky a hasiči. Důvodem k této úvaze jsou následující zátěžová specifika, která se týkají práce policistů u hromadných neštěstí: horší materiální vybavení pro zásah a horší zajištění základních potřeb, omezený trénink pro hromadná neštěstí, minimální zkušenost, delší doba expozice, pasivní role, menší předpoklad práce v sebraném týmu, nižší průměrný věk, méně zkušeností, obecně nižší společenské docenění, dlouhodobě zhoršené klima v organizaci.

Výsledkem disertační práce je zmapování činností a identifikace zátěžových a podpůrných faktorů u zasahujících u hromadného neštěstí. Dalším cílem bylo určení převažujících zvládacích strategií a vnímaných přínosů u policistů v souvislosti s mimořádnou zátěží. Byla zvolena smíšená výzkumná strategie, která kombinuje kvalitativní a kvantitativní výzkum. Jednalo se o třífázový model výzkumu se sekvenční povahou. Z metod byly využity: kazuistika, dotazníkové šetření a strukturované hloubkové rozhovory. Výzkum se uskutečnil na podkladě konkrétní události, kterou byla železniční nehoda u Studénky, ke které došlo v r. 2008. Výsledky výzkumu vedou k doporučením pro zlepšení praxe řízení lidských zdrojů a systémů psychologické podpory v Policii ČR. Některá zjištění jsou zobecnitelná také pro další uniformované složky.